

ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ СПОЛУК ФЕНОЛЬНОЇ ПРИРОДИ У СИРОВИНІ ГОРДОВИНИ ЗВИЧАЙНОЇ

Гнатенко В. М., Журавель І. О., Процька В. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Монотипна родина Калинові (*Viburnaceae Rafin.*) нараховує близько 200 видів. Ареал їх зростання охоплює переважно помірні та субтропічні райони Північної півкулі. В Україні автохтонними є лише два види: калина звичайна (*Viburnum opulus L.*) і гордовина звичайна (*Viburnum lantana L.*). В традиційній медицині плоди гордовини звичайної використовують як пото-і сечогінний засіб при застуді. Відваром кори цієї рослини лікують діарею та використовують для полоскань при стоматиті, гінгівіті та ларингіті. Настояї із листя та квіток цієї рослини допомагають при екземі, дерматитах, виразках на шкірі. Кору гордовини звичайної у Туреччині використовують як знеболювальний, протизапальний та протимікробний засіб при лікуванні кашлю, діареї, набряків, судом, ревматоїдного артрити, захворювань нирок. Попередні фітохімічні дослідження гордовини звичайної, проведені закордонними вченими, показали, що ця рослина накопичує різні природні сполуки, такі як іридоїди лантанозиди, терпеноїди, флавоноїди, антоціани, сапоніни, дубильні речовини та арбутин. Хоча більшість БАР було виявлено в листі цієї рослини, деякі речовини містилися також в її плодах, коренях та насінні [1]. Однак хімічний склад гордовини звичайної вивчено лише частково, що не дозволяє її використовувати у доказовій медицині.

Матеріали і методи. Для фітохімічних досліджень використовували висушене та подрібнене листя гордовини звичайної, яке заготовляли у фазу цвітіння рослини у травні-червні 2021 року у Харківській області. Дослідження якісного складу флавоноїдів та гідроксикоричних кислот проводили методом паперової хроматографії у рухомих фазах н-бутанол-оцтова кислота – вода (4 : 1 : 2) та 2 % оцтова кислота. На хроматограмах флавоноїди проявлялись в УФ-світлі як жовті, оранжеві та коричневі флуоресціюючі зони, гідроксикоричні кислоти – як блакитні, сині та зелені флуоресціюючі зони. Як реактив проявлення використовували пари аміаку.

Результати та їх обговорення. За результатами дослідження, сумарно на хроматограмах із листя гордовини звичайної проявлялось 8 сполук, які за характерною флуоресценцією в УФ-світлі було віднесено до гідроксикоричних кислот, та 5 – до флавоноїдів. Серед них було ідентифіковано три гідроксикоричні кислоти (*p*-кумарову, кофейну та ферулову) та чотири флавоноїди (кверцетин, ізокверцетин, лутеолін та цинарозид).

Висновки. Одержані результати свідчать про перспективність фармакогностичного дослідження гордовини звичайної. Вони будуть використані при розробці МКЯ на сировину цієї рослини та лікарських засобів на її основі.

Список літератури:

1. Konarska A., Domaciuk M. Differences in the fruit structure and the location and content of bioactive substances in *Viburnum opulus* and *Viburnum lantana* fruits. *Protoplasma*. 2018. № 255. P. 25-41.